č. j. 5 As 3/2003 - 49

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Václava Novotného a soudců JUDr. Ludmily Valentové a JUDr. Lenky Matyášové v právní věci žalobce **Města Rumburk**, se sídlem tř. 9. května 1366, 408 01 Rumburk, zastoupeného Mgr. Martou Hrubešovou, advokátkou se sídlem Národní 3003, Varnsdorf, proti žalovanému **Celnímu úřadu Jiříkov,** Na Vyhlídce 617, 407 53 Jiříkov, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 22. 6. 2001, č. j. 111A-2001/A, o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 12. 2. 2003, č.j. 15 Ca 230/2002-28,

takto:

I. Usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 12. 2. 2003, č. j. 15 Ca 230/2002 - 28 **se zrušuje**.

II. Žaloba **se odmítá**.

III. Žalobci **se vrací** zaplacený soudní poplatek ve výši 1000 Kč, který bude žalobci vyplacen z účtu Nejvyššího správního soudu do třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku.

IV. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í:

Usnesením Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 12. 2. 2003, č. j. 15 Ca 230/2002 – 28 byla odmítnuta žaloba ze dne 27. 6. 2002, jíž se žalobce – stěžovatel – domáhal přezkoumání a zrušení rozhodnutí žalovaného Celního úřadu Jiříkov, kterým byl určen celní prostor na „pozemcích parc. č. 1410/4, 1403/9, 1403/8 a 1409/2 v katastru města R.“, a to z důvodu nepřípustnosti žaloby pro nevyčerpání opravných prostředků v řízení před správním orgánem podle § 68 písm. a/ zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, v platném znění (dále jen s. ř. s.).

Ve včas podané kasační stížnosti žalobce namítá nezákonnost rozhodnutí o odmítnutí jeho žaloby podle § 103 odst. 1 písm. e/ s. ř. s. s tím, že jeho žaloba měla být posuzována podle právních předpisů platných v době jejího podání, a nikoliv – navíc v jeho neprospěch – podle předpisů pozdějších. V této souvislosti pak žalobce tvrdí, že mu žalobou napadené rozhodnutí žalovaného nebylo nikdy řádně doručeno a domáhá se postupu podle § 250b odst. 2 občanského soudního řádu, ve znění platném do 31. 12. 2002 (dále jen o. s. ř.), který umožňoval podání žaloby proti rozhodnutí správního orgánu i těm účastníkům správního řízení, kterým nebylo správní rozhodnutí doručeno. Žalobce uzavírá konstatováním, že „nelze opomenout fakt, že pokud by soudní řízení bylo rychlejší, měl již v loňském roce krajský soud nařídit správnímu orgánu, aby rozhodnutí řádně doručil tak, jak jsme předpokládali a jak uvádí výše uvedené ustanovení“ a dále, že „jistě nebylo účelem nového zákona hromadně zamítnout žaloby, které byly řádně podány v souladu s výše uvedeným ustanovením o. s. ř.“. Z uvedených důvodů žalobce navrhuje zrušení usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem č. j. 15 Ca 230/2002 - 26 ze dne 12. 2. 2003 a vrácení věci k dalšímu řízení.

Žalovaný se odvolává na své vyjádření k žalobě, v němž uvedl, že jeho napadené rozhodnutí není správním rozhodnutím ale interním aktem řízení, a to přesto, že obsahuje náležitosti správního aktu. Město Rumburk proto nemohlo být účastníkem správního řízení předcházejícího vydání tohoto aktu, neboť žádné správní řízení neproběhlo. Své oprávnění vůči žalobci pak opírá o smlouvu o nájmu předmětných pozemků ze dne 14. 6. 2001.

Podle § 130 odst. 1 s. ř. s. se neskončená řízení podle části páté hlavy druhé o. s. ř. dokončí podle ustanovení části třetí hlavy druhé dílu prvního s. ř. s. Soud první instance proto nepochybil, jestliže nepostupoval podle předpisů dřívějších, jak se domáhá stěžovatel. Na posuzovaný případ by se navíc ustanovení § 250b odst. 2 o. s. ř. neuplatnilo ani přede dnem 31. 12. 2002.

Nad rámec důvodů kasační stížnosti zkoumal Nejvyšší správní soud v souladu s § 109 odst. 3 věta za středníkem, nebylo-li řízení před soudem prvního stupně zmatečné nebo zda nebylo zatíženo vadou, která mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí ve věci samé, anebo není-li napadené rozhodnutí nepřezkoumatelné a konečně není-li rozhodnutí správního orgánu nicotné.

Podle ustanovení části třetí hlavy druhé dílu prvního s. ř. s. lze žalobou napadat pouze rozhodnutí správního orgánu, tedy takové jeho úkony, jimiž se zakládají, mění, ruší nebo závazně určují práva nebo povinnosti individuálně určených osob (§ 65 odst. 1 s. ř. s.).

Na právní povaze úkonu správního orgánu nic nemění ani forma, již mu tento orgán dal. Jiné úkony správního orgánu než rozhodnutí jsou ze soudního přezkumu podle příslušných ustanovení s. ř. s. vyloučeny a žaloby proti nim jsou nepřípustné (§ 70 písm. a/ a § 68 písm. e/ s. ř. s.).

Úkon celního orgánu, kterým tento v souladu s ustanovením § 102 odst. 2 zákona č. 13/1993 Sb., celní zákon (dále jen celní zákon) určuje celní prostor, nesměřuje proti individuálně určeným osobám, ale vymezuje se jím prostorová působnost závazného režimu celního prostoru podle celního zákona, a to vůči všem osobám, které do takto vymezeného prostoru vstoupí či vjedou. Současně jde o úkon organizační, jímž se vytvářejí podmínky pro výkon správní činnosti celního orgánu. Tímto úkonem zejména nemůže dojít k založení, změně, zrušení nebo závaznému určení práv nebo povinností vlastníka dotčených prostor. Vztahy mezi vlastníkem či jiným oprávněným uživatelem těchto prostor na straně jedné a celním orgánem na straně druhé jsou vztahy soukromoprávními, které musí být – a v daném případě tomu tak i je – řešeny dohodou, na což ostatně pamatuje i citované ustanovení celního zákona. Jakékoliv spory z těchto vztahů je oprávněn řešit pouze obecný soud v nalézacím řízení podle části třetí o. s. ř.

V dané věci se odlišné právní povahy svého úkonu dovolával žalovaný celní orgán, který však nejprve sám v některých směrech postupoval, jakoby se o správní rozhodnutí jednalo, zejména když poučil o možnosti podání opravných prostředků a dále, když projednal návrh na obnovu řízení.

Soud prvního stupně pochybil, jestliže se nezabýval otázkou materiální podstaty úkonu správního orgánu, resp. jestliže ji nezhodnotil správně. Rozhodnutí tohoto soudu tak bylo zatíženo vadou, která mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé, a Nejvyšší správní soud k ní přihlédl nad rámec důvodů kasační stížnosti ve smyslu § 109 odst. 3 s. ř. s., a proto rozhodnutí soudu 1. stupně zrušil.

Vzhledem k tomu, že žalobou napadený úkon, jak uvedeno výše, není správním rozhodnutím, není možné uvažovat o otázce oprávněnosti žalobcových tvrzení o vadách řízení před správním orgánem, které vydání tohoto úkonu předcházelo, ani o soudem prvního stupně nastolené otázce vyčerpání opravných prostředků. Soud proto postupoval dle § 110 odst. 1, 2 s. ř. s.

Protože k odmítnutí žaloby došlo před prvním jednáním, podle ustanovení § 10 odst. 3 zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, rozhodl Nejvyšší správní soud o vrácení soudního poplatku ve výši 1000 Kč v přiměřené lhůtě (§ 61 odst. 1 s. ř. s.). Není však důvod k vrácení soudního poplatku za podání kasační stížnosti, neboť tu soud věcně projednal.

Výrok o vrácení žalobcem zaplaceného soudního poplatku odůvodňuje soud analogickým použitím ust.§ 10 odst. 3 a 5 zák. č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích ve znění pozdějších předpisů.. Zakládá-li zákon právo na vrácení soudního poplatku v případech, kdy řízení bylo

zastaveno před prvním jednáním nebo v případech, kdy lze v řízení rozhodnout bez jednání do doby vydání rozhodnutí ve věci samé, tím spíše je nutno připustit vrácení soudního poplatku tehdy, není-li návrh vůbec způsobilý k projednání ve správním soudnictví a soud by takový návrh odmítl podle § 46 odst. 1 s. ř. s.

O nákladech řízení pak Nejvyšší správní soud rozhodl v souladu s ustanovením § 60 odst. 3 s. ř. s., když žaloba byla odmítnuta.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí nejsou opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3, § 120 s. ř. s.).

Žalobce může do jednoho měsíce od právní moci tohoto usnesení podat v této věci žalobu podle části páté občanského soudního řádu k místně příslušnému okresnímu soudu (§ 46 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb.). V případě včasného podání žaloby zůstávají účinky procesních úkonů učiněné v tomto řízení zachovány (§ 82 odst. 3 o. s. ř.)

V Brně dne 17. 9. 2003

JUDr. Václav Novotný
předseda senátu